

Pojedini brojevi:	Mjesečna pretplata:
U Beogradu i u krajevima zapadnoeuropskim od 2. i 3. kl. rata po cijeni od 8 halera	U Beogradu i u krajevima zapadnoeuropskim od 2. i 3. kl. rata za jednu godinu 2.50
U Hrvatskoj-Slavoniji, Bosni-Hercegovini i Dalmaciji po cijeni od 10 halera	U Hrvatskoj-Slavoniji, Bosni-Hercegovini i Dalmaciji 3.50
Izvan ovog područja po cijeni od 12 halera	U ostalim krajevima Austro-ugarske monarhije 4.50

Uredništvo: BEOGRAD, Vuka Karadžića ul. broj 10. Telefon broj 83.
Uprava i primanje pretplate Topličin venac broj 21. Telefon broj 28.
Primanje oglasa Kneza Mihaila ul. broj 38. Telefon br. 245.

Ratni izvještaji.

Izveštaj austro-ugarskog glavnog stožera.

Kb. Beč, 11. oktobra.

Na nijednom bojištu nema većih poraza.

Načelnik glavnog stožera.

Prevareni.

Ključ, po kojem su sporazumne sile mislile podijeliti središnje vlasti, u mnogo čem se promijenio tečajem ovoga svjetskoga rata, pa kao da nije isključena mogućnost, da saveznici još se u opšte nijesu složili u pojedinim potankostima podjele. Tako još nije riješeno pitanje o posjedu Dardanela, Bospora i Persije i tu izbijaju opet stare teške protivštine između Engleske i Rusije. Prema tome dakle, da je pošlo za rukom sporazumnim silama nadjačati i pobijediti središnje vlasti, one bi sigurno morale, da na kraju krajeva oružjem u ruci podijele plijen. Ovu brigu uštedile su njima središnje vlasti sjajnim svojim pobjedama na kopnu i na moru, tako da rasprave u ovom pitanju imaju danas samo akademsku vrijednost. Ipak je vrijedno s vremena na vrijeme pozabaviti se ovim osnovama, da se vidi, kako se ovo razbojničko udruženje, koje je do sada živjelo u međusobnoj svadji, sjedinilo u svrhu, da se obogati na račun središnjih vlasti, bez da su ova gospoda pokušala, da svoje pljačkaške prohtjeve opravdaju najmanjim moralnim i povijesnim razlozima.

Svi su ovi prevareni, izuzev osnivača ovog udruženja, Englesku, a najviše male države, koje su sve svoje saradnju platile svojom propašću. Najviše mora da pati Srbija, koja je doprijetila srazmjerno najveće žrtve u krvi za stvar sporazuma, jer ne treba zaboraviti da su i prva dva balkanska rata bila djelo gospode u Londonu, Parizu i Petrogradu. Zato se i Srbiji najviše „obećalo“: ona je trebala da dobije ne samo Bosnu i Hercegovinu, nego i Hrvatsku, Slavoniju, Banat, Dalmaciju, Kranjsku i južnu Štajersku, trebala je dakle da postane ona jugoslavenska veleavlast, o kojoj je uvijek sanjala. Ova su platonska obećanja vrijedila tako dugo, dok su se sporazumne sile nadale, da će moći pobijediti vlastitim svojim snagama. Ali kada se pokazala potreba, da se u ovo udruženje privuku i dalje još razbojnici, morao se plijen prirodno smanjiti i korist pridobila, jer sada se tek doznalo, da na jedno te isto parče aspiriraju dvojica. Ova neprijatnost pokazala se prvi puta, kada je stupila u rat Italija i godinu dana docnije, kada se savezu pridružila Rumunjska.

Ministarstvo Salandra-Sonnino prihvatilo je u cijelosti irredentistički program, koji u prvom redu traži bezuvjetno talijansko gospodstvo nad Jadranskim morom, a zbog toga je Italija morala da glatko odbije srpske zahtjeve za izlazom na more. Kad bi sporazum došao u položaj, da mora

Program nove ruske vlade.

U Sredozemnom moru ponovno potopljeno 46.000 tona. Vazдушna bitka na zapadnom bojištu.

ispuniti ove zahtjeve, ne bi Srbija dobila „izlaz“ na more, što je vrlo neprijatna stvar za državu, koja hoće da bude veleavlast. Srbiji nije prijala, kad je Italija stupila u rat i odmah je došlo do svadje između talijanske i srpske štampe, a Pašić je morao putovati u Rim i London, da spasi što se spasiti da. Stupanjem Rumunjske u rat još su se više pogoršale srpske nade, jer je sporazum dao Rumunjskoj Banat. Međutim moraju danas Srbi doznati još jednu veću neprijatnost, a to je, da je prema vijestima „Lumina“, Rusija već u avgustu 1915. izdala Srbiju i Rumunjskoj nudila Banat, a Bugarskoj cijelu Mačedoniju, samo da ove dve države odmah stupe u rat na strani sporazuma. Tadašnji srpski poslanik u Bukureštu Marinković gorko se potuzio svojim rumunjskim političkim prijateljima zbog ove neiskrenosti sporazuma, jer ovaj za sve žrtve ne daje Srbiji ni izlaz na more, a sve zbog Italije.

I ovo posljednje otkriće rumunjske novine podučile Srbe, da su juno prevareni baš od onih, kojima su slijepo vjerovali. To je posljedica druženja sa visokom i velikom gospodom. Već u običnom građanskom životu nije dobro zanositi se pustim obećanjima, a još manje u politici, gdje odlučuje samo sila. Politički savezi vrijede u nevolji samo onda, ako su posljedica interesne zajednice. Udruže li se države čiji se politički ciljevi i smjerovi ne podudaraju, moraju se ovakovi savezi raspasti čim treba da pokažu svoju pravu vrijednost. U ovakvim prilikama obično je prevaren slabiji, a to nas uči povijest svih tako zvanih koalicijonih ratova.

Jedno sumorno pismo sa sela.

(Šta oseća i misli srpski seljak.)

Kalanjević (kod Rudnika) 29./IX. 1917.

„Često bi se, tako, kad sunce nagne svome smiraju, moj dobar babo uputio iz polja kući. Sedne, obično na tronožac, pod staru našu krušku, da odane veselnik od dnevnih radova. Krađom molim na njega. Vidim, da se telo zaista odmarala, ali duša, pusta duša, zabrinuta je i puna sete. Zadržan je i nešto se krupno gomila po njegovoj sedjoj glavi.

Jadni naš babo! Zenskađija i dečurlija tečkara po kući, vajalima i đvorištu oko stoke i živine, otaljava dnevne poslove, ali moje oči ne ispuštaju dobrog babu. Da mi je da mu pomognem, da mu olakšam teret na dušu!.. Podje mi za rukom, da mu se, kašto, i prikućim, sednem i sam pobliže, a babajko se tek kao iz dubokog kakovog zanosna trgne, teško uzdane i hukne, a blagim svojim pogledom, kroz prikrivene suze, zagleda se u mene.

— Sine moj!.. Uzdanico i kućo moj! Šta li nam rađe naši ojadjeni tamo dole s nesrećnom našom vojskom? Da li su živi, Bogo moj?.. Uhl!.. Sve se bojim, neću doživeti da ih još jednom vidim — moja četiri divna sina, moje četiri zlatne jabuke!.. Gde li su rasla, a gde li se sada potucaju od nemila do nečruga po belosvetskoj tuđini?.. Jadni ti smo, do Boga i do veka!..

— Pa, babo, šta da radimo? Daće valjda Milostivi, okončaće se jednom i ovaj strašni krš. Možemo se samo, da im Bog bude na pomoći! A mogu oni nas jednoga dana i iznenaditi. Baš sam noćmađne čuo u Belanovu, da se mnogo govori o miru i teško da se do Božića ne razmrse ovi teški zapleti. Ah, kad bi to dočekali!.. Nisu naši zaboravili kuće svoje, čekaj voliku, imetak i domazluk!.. Sve je Bog doo lepo, svega ima, samo da nam oni dođu, pa da nam se ti, dobar babo, odmoris jednom pod tvoje stare dane.

— E, dobro moje dete! Ta će me briga u grob oterati!.. I ne mogu se načuditi: šta ovo bi! Vidis li ti, jadniče, šta se ovo učini od nas?.. Nikako mi ne ide u glavu! Jok!.. Ne znam ti ja te duboke politike, ali po mojoj proštoj pameti, za sve ovo krivi su ti naši nesrećni političari, Bog im sudio, ti emi državnici. Vele, „pa prevarili nas saveznici: Rusi, Englezi, Francuzi i Talijani! Nisu blagovremeno poslali pomoć!..“ A što se vi, nesrećnici jađni, dadoste prevariti? Što ste spavali, čekali, da drugi brine našu brigu? Što dadoste tapiju od glave tuđincima? Oni imaju svoje brige, da čuvaju svoje zemlje i gradove, a naš imetak imate vi da čuvate? Što zaključaste narod i vojsku uvek na vernosti Krajinu i Otadžbinu? Zar za to, da narod gurne u provalju, a vojsku, našu zlatnu decu, da odvedete u beli svet? Gde vam je Otadžbina? Zar vas nismo obasipali svojim zlatom, pravili vam mesto na glavi svojjoj; miloskrdnivali u mnogo čemu, samo vama da je dobro, oči da otvarate, da pazite, da daleko gledate i od propasti da nas čuvate? Zar se tako odužujete hranitelju svome, narodu? Zar vam je preči tuđin, od izmućenog ovog naroda? Kad drugovi zaborave i iznevere svoga druga u nevolji, u najgorem času, i puste ga da propadne — onda, prevareni, ako nije šenuo pameću, ili ako se nije sasvim prodao tuđini, mora znati, šta mu valja činiti. Jedanput može biti prevara, ali drugi put, beli, nel Ko djoja, francuska i engleska krv nije mogla da stigne u Sumadiju, da se prolje za našu odbranu, a moji sinovi i tetika naša deca, mogla su otići tamo negde daleko, da čuvaju račune i interese engleske, da im Svaba ne sidje malo dalje do mora i ne osvoji obale! Ni naša krv nije za bacanje i preziranje! U žilama našim i naših sinova, teče plemenita krv slavnihi đedova, koji su s teškom mukom stvarali ovu kuću, ovo zlatno

parče zemlje!.. Ako nismo mogli izdržati i savladati neprijatelja, onda se zna šta valja činiti. Otkako je veka i sveta, narodi i vojske luku se i ratuju, pa kad jedan podlegne, — nema više rata, nema više propadanja! Ko je još to čudo video, da nam prijatelji izvuku vojsku iz zemlje i, kao roblje, zaveđu u daleki svet?!

— E, šta ćeš sine!.. A, možda je tako i Bog htio, da nas sve — izreda pokata! I gresili smo mnogo. Lepo kaže naša narodna poslovica: „Kad hoće Bog koga da kazni, on mu prvo oduzme pamet!..“ Vala, našim političarima baš je uzeo pamet! Šta su oni mislili, kad su krenuli i na šta su se pouzdavali, Bog će jedini znati! Bezumnici jađni, kao dečurlija, mislili su, valjda Srbi imaju prijatelja. Grozna laž, sine moj! I u starim knjigama božanskim piše: ne uzdaj se u kneževu i sinuku. Od njih nema spasaveć sine, u se i u svoja kljuse. Teško nogama pod ludom glavom! Svaki gleda sebe, čuva svoju zemlju i narod. Lažu, kad kažu, da su nam Englezi, Francuzi, Rusi i Talijani prijatelji. Ti veliki, svi su jednaki, — svi su naši neprijatelji. Od neprijatelja ču se i samu čuvati, ali, eto, gde nam Bog pomrači um, pa se ne mogamo očuvati i od prijatelja!.. Teško namal!..

„Pa da mi se još samo deca vrate, ču mi se, kao da bi mi opet sve lakše bilo.“

Mijo.

Budućnost Elzas-Lotringije.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Berlin, 11. oktobra.

„Vossische Zeitung“ javlja, da će u elzas-lotringijskom pitanju skorih dana doći do odlučnog koraka. Biva se osnova, da se Elzas-Lotringija podijeli među Bavarsku, Badensku i Prusku, napustila, pošto su Badenska, Württemberska i Saska protiv toga protestovale. Prema vjerovatnim znanim prihvatice se osnova većine Reichstaga, prema kojoj će Elzas-Lotringijska postati ravnopravni član savezničkog vijeća sa monarhom na čelu.

Bavarski ministar predsjednik Hartling o budućnosti Elsas-Lotringije.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

München, 11. oktobra.

U odboru bavarske komore je držao ministar predsjednik Hartling, govor, u kome je rekao: Naš vojnički položaj je dobar. Naši protivnici računaju s time, da će Njemačka biti oslabljena zbog svojih unutarnjih trzavica i zavada. Ali svega toga nema, niti će biti. Ne treba mnogo o miru da govorimo. Po mome mišljenju prisajedinjenje Elsasajužnoj Njemačkoj odgovara prilikama, tako se isto Lotringija mora prisajedi-

Podlistak.

Hristina Petković:

Sirotinja.

Na onome prostoru gde Dušanova ulica prelazi u Vidinsku i gde je trebala da se podigne jedna lepa i velika crkva beogradska, bio je pre dvadesetinu godina najgori i najozloglašeniji kraj Beograda. Jedan niz opalnih i polusrušenih kućica, davao je sklonište varoškom ološu i najtežoj sirotinji. Da li zbog toga što je Dunav često plavio taj kraj ili što se na tome mestu svršava ona nizbrdica koja se spušta od pozorišta, tek na tome je mestu bilo uvek blata i smrada od njega. Ili je to valjda trebalo tako da bude, da se varoško blato u svakom smislu skupi na tome prostoru.

U jednom od tih bednih skloništa, sa još nekoliko najsiromašnijih porodica, u dvama jabinama, koje su trebale da predstavljaju sobu i kuhinju, živeli su i oni, njih, troje. Ona, sredovečna žena, razvijena i snažna, i on ne toliko star ali slab, sa licem na kome su tragovi burnog života ostavili mnoge bore. Imali su i dete, malu devojčicu, koja je bila još u poviću. Dospelivši se iz jedne male varošice, nastanili su se tu, jer je taj kraj pružao sirotinji najjeftiniji krov nad glavom.

On je bio udovac, kad je se ona kao dvadesetpetogodišnja devojka

udala za njega. Siromašna ali dobra devojka, udala se za njega zato što je bio imućan. Imao je još onda lepu i veliku kuću u varošici, svoju radnju i uz to još i neko imanje na selu. To je ona sve znala, ali nije znala i to, da je on imao mnogo više, i da je sve svojim neurednim i nevaljalim životom upropastio, i da je svoju prvu ženu, svojim grubošću, besom i rasipanjem oterao pre vremena u grob. A možda je ona sve to i znala, ali joj bila dosadila sirotinja i muka u kući njene majke, udovice sa više sine dece, pa je sa zatvorenim očima prešla preko svih priča, koje su se pričale o njemu i — udala se. Računala je, da će ga ona svojom pažnjom i dobrotom možda izlečiti od te bolesni bacanja i rasipanja svoje očevine, i da će ga privući na miran i radan život.

Ali se prevarila. On je i dalje terao svoje, dok nije doterao dotle, da su im se, ne samo imanje, nego i sve stvari iz kuće prodali, i da su sa nekoliko parčeta olupanih stvari, koje njko nije hteo kupiti, i sa nešto malo pranja ostali na ulici. Pa da bi izbegao prezrive i sažaljive poglede svojih ranijih „prijatelja“ sa kojima je sve svoje imanje i straćio, doselio se u Beograd, da sakrije svoju propast i sramotu. Ali da nesreća bude potpuna, rodilo im se i to dete.

I kao da mu je Bog to dete poslao kao kaznu za sav njegov nevaljali život, osećao je silnu grizu savesti. Osećao je, da je kriv sebi, svojoj ženi, čije

je staranje da se što od imanja sačuva od propasti, nagradjivao grubošću i batinama, zagorčavši joj time najlepše dane njenoga života; ali najviše je osećao da je kriv tome detetu, tome angelku, koje se smešilo na njega pružajući mu svoje male ručice, kao da nešto od njega očekuje. A šta mu je on mogao dati? Ništa. Sve što je njemu njegov otac s mukom i trudom stekao i ostavio, upropastio je on i rasturio. Još više, on je svome detetu oduzeo i majku, koja je da bi njega i dete hranila, morala ići na težak rad i ostavljati svoje čedo kojemu je ona bila tako potrebna.

I često, vrlo često, kad se ona umorna i izlomljena od dvanaistočasovnog rada u nekoj vojničkoj večernici, vraćala kući, zaticala ga je da plače nad kolevkom uspavanog deteta. Ali onako umorna i jetka, nadražena još više tom slikom, ona bi počela sipati grdnje i prebacivanja njemu, koji je do toga doveo.

Bacala je pred njega večeru — za dvadeset para smrdljivih kobasica, koje je kupila vraćajući se s rada — i sedala da to, i malo hleba, sa njim podeli.

Međutim se i dete budilo, i ona mu je davala svoje čvrste grudi od nadošlog mleka, koje je ono željno i halapljivo grabilo svojim malim rmećnim ustašcima. Jer preko celoga dana, mesto majčinih grudi, dobivalo je siročće, po malo već bogzna koliko puta

prekuvani čaj, sa malo nadrobjena hleba, kojim ga je otac zalagao.

Osetivši se malo lakše od praznine prsiju i zadovoljstva što ima svoje čedo na grudima, ona bi počela pričati: o svome radu i svojim drugama na njemu, i u uvredama koje je trpela od njih, zato što nije bila jednaka njima. I on je njoj pričao o tome, šta je mala radila ceo dan, kako je gurala i smejala se. Slušala je s najvećom pažnjom i bila je ljubomorna na njega, jer je on, pošto je bio slab i nesposoban na za kakav rad imao njenu ulogu u kući, čuvao dete i spremao ono malo sirotinje u kojoj su živeli; a ona je morala ići na rad, da bi imali da plate stan i da se kako tako prehranjuju. Da, nju je bolelo što ne može biti uz svoje dete, jedino za šta je ona još imala ljubavi u svome jadnom i čemernom životu. I sve ono ranije još bi mu mogla i oprostiti, i oprostila mu je u duši, ali samo sad, kad bi mogla pored svoga deteta! Koliko ona voli to dete. Kako bi ga rado prišla na grudi i nikad, nikad ne bi ga pustila od sebe. Ali... šta bi onda bilo sa njima? Ne bi imala šta jesti, pa ni mala ne bi imala hrane. I ona bi polako spuštala uspavano dete i prihvatila se posla koji on, njen muž, nije mogao da svrši; da opere detinje pelenice i da mu ih spremi za sutra. On joj je pomagao u tome poslu, donoseći i prospajući vodu. I dockan u noć legala je umorna, prekidajući često san, da bi nadojila dete.

Jutrom se dizala rano, da opet po

nuti Pruskoj. To pitanje nije još riješeno, i ako se o tome šire razni glasovi.

Odluka u elzas-lotringijskom pitanju.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Berlin, 11. oktobra.

U parlamentarnim krugovima se izjavjuje, da će se već u najbližim danima učiniti odlučan korak u elzas-lotringijskom pitanju. Želje većine Reichstaga kreću se u pravcu, da Elzas i Lotaringija bude monarhistička savezna država, ali sa jakim demokratskim i parlamentarnim garancijama. Izgleda, da će i državna uprava poći tim putem.

Rusija poslije revolucije.

Izjava nove vlade.

Kb. Petrograd, 11. oktobra.

Nova je vlada objelodanila izjavu, u kojoj se medju ostalim veli: Zbog Kornilovljeve pobune izbili su u unutrašnjosti Rusije novi nemiri, koji — iako je sama Kornilovljeva pobuna brzo ugušena — ugrožavaju opstanak republike. Bura anarhije razliježe se zemljom, opasnost od vanjskog neprijatelja raste. Protivrevolucionijni elementi uzdižu svoju glavu u nadi, da će im kriza i sudbonosni časovi, koje u ovaj čas proživljuje zemlja, omogućiti uništiti slobodu ruskog naroda. Privremena vlada, koja je pozvana da do sastanka ustavotvorne skupštine, upravlja sudbinom zemlje, mora nositi tešku odgovornost, no račun na pomoć svih slojeva stanovništva. Prozeća nadom, da samo sveopšti mir može omogućiti razvitak svih stvaralačkih sila domovine, vlada će u duhu demokratskih principa djelotvorno i neumorno sudjelovati u spoljnoj politici. Ona će nastojati, da dodje do sveopšteg mira uz isključenje svakog nasilja. U potpunom sporazumu sa svojim saveznicima vlada će u najskorijem vremenu prisustvovati sastanku sporazumnih sila, na kome će kraj običnih izaslanika biti zastupana i jedna ličnost, koja zaslužuje naročito povjerenje demokratskih organizacija. Na ovom sastanku sporazumnih sila naši će se zastupnici nastojati sa saveznicima sporazumjeti u riješavanju svih zajedničkim ratom nastalih pitanja na osnovi principa, kako ih je objavila ruska revolucija.

Zatim se nagovještava obilata reorganizacija raznih zapovjedništva, kojim će se stvoriti čvrst temelj cjelokupnoj vojsci i pozadini. Te miere će uspostaviti nužnu vojničku disciplinu, bez koje jaka vojska ne može opstati. Poslije ovoga razvija se građanski

kući malo spremi i da u šest sati bude ponovo za koritom u večernici.

A u podne, sedajući da pojedje ono malo zlehuda ručka, koji je usput kupila, plakala je osećajući hranu, koja joj nadolazi u grudi, i koju ona ne može dati onome kome je namenjena.

Dan za danom prolazili su meseci, i ona je ipak bila zadovoljna gledajući kako joj dete u prkos svoj bedi i sirotinji napreduje. Jednoga lepog letnjeg predvečerja bila je sretna kad je ugledala, da joj u susret dolazi njena mala čerčica držeći se tatine ruke, a šapelejući svojim malim nožicama. Dočimje je malo i progovorila, i kad se ona umorna u veče vraćala s rada, tepala joj je ona svojim dečijim jezikom o svemu što je preko dana videla i radila. Slušajući detinje čeretanje, puštala se sirota žena u snove, gledajući svoju malu čerčicu kao odraslu i pametnu devojku, pored koje će ona bar u svoje stare dane naći odmora i zadovoljstva, koje nije imala za vreme svega života...

Jedne zimske mračne večeri, vraćala se ona gatajući svojim loše obivenim nogama pod dubokom snegu, koji je toga dana napadao. Mokro odelo se bilo na njoj ukrtulo od mraza, no ona to nije osećala. Osećala je samo neku žudnju, da što pre stigne kući, da vidi svoju malu, ali je u isto vreme osećala i nešto čudno, neku slutnju i strah da se nešto strašno dogodilo. Bila je vrlo uznemirena i udvojila je svoje korake, samo da što pre stigne kući.

program vladin, među ostalim pravilna podjela životnih namirnica; izvođenje industrijske proizvodnje. Što se tiče agrarnog pitanja, tu je vlada mišljenja, da će odnose između zemljoposjednika i seljaka u pogledu posjeda zemljišta moći da regulišu poljoprivredni odbori, a da ne povrijeđe sadašnje posjedničke prilike. Oni će moći da se bave iskorišćavanjem zemljišta time, što će ga učiniti plodnijim. Vlada je svjesna, da do sastanka ustavotvorne skupštine ne će moći da riješi te probleme, ali ona može pristupiti izvršavanju njihovom samo pod uslovom, ako bude mogla računati na saradnju cijelog naroda. U tom cilju, a naročito da bi se osigurala tijesna veza između revolucionarne vlasti i organizovanih snaga naroda, vlada će izraditi pravila predhodnog savjeta ruske republike i ova u brzo objaviti. Taj će savjet funkcionisati do sastanka ustavotvorne skupštine i u njemu će biti zastupljeni svi slojevi stanovništva.

Savjetovanje novih ministara.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)
Petrograd, 11. oktobra.
Petrogradski brzojavni ured javlja: Ministar predsjednik Kerjenski, ministar vojni general Veršovski i ministar mornarice admiral Verderevski otputovali su u glavni stan, gdje će biti nekoliko savjetovanja, među njima i sa stranim vojnim pomoćnicima.

„Boljši“ protiv koalicije s gradjanima.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)
Petrograd, 11. oktobra.
Petrogradski brzojavni ured javlja: Poslije izbora novog predsjedništva došlo je petrogradski radnički i vojnički savjet odluku, da se prihvati rješenje „boljših“, kojim se protestuje protiv koalicije s gradjanskim elementima i iskazuje se pouzdanje, da će opšti kongres radničkih i vojničkih savjeta stvoriti pravi revolucionarnu vlast.

Sudbina carske porodice.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)
Bern, 11. oktobra.
Havas javlja iz Petrograda: Carska porodica je iz Tobolska sprovedena u mjesto Ablak u guberniji Tobolsk.

Tereščenko odlazi u Paris.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)
Kb. Petrograd, 11. oktobra.
Petrogradski brzojavni ured javlja: Tereščenko se, poslije je zadržao ličnu ministru spoljnih poslova, odrekao položaja potpredsjednika ministarskog savjeta, da bi, kako se govori, na čelu naročito izaslanstva otputovao u Paris radi savjetovanja sa saveznicima. „Birževija Vjedomosti“ saznaju, da će Čeretei pratiti izaslanstvo kao zastupnik ruske demokratije.

Kornjilov prijeli s otkrićima.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)
Stockholm, 11. oktobra.
Dopisnik lista „Rano jutro“ posjetio je Bolhovec, gdje se Kornjilov i njegovi privrženici nalaze u zatvoru. Kornjilov je, koji je jako omršavio, pričao, da su ga izdala lica, koja su znala njegove namjere. Ta su ga lica u posljednjem trenutku primorala da se preda. Samo su ga njegovi vjerni Tekinici spasili od linčovanja. „U samoj stvari“, rekao je Kornjilov, „meni ne može suditi revolucionarni sud. Moji neprijatelji znaju, da ću ja pred sudom otkriti njihova užasna nedjela. Rusiju sad ne mogu spasiti ni srestva, za koja sam ja jamčio.“
Ministar vojni Verhovski je po-

zvaod kazackog starješinu Kaledjina da dodje u glavni stan Mohilev radi saslušanja, uvjeravajući ga, da neće biti uapšen.

General Aleksejev o beznadežnom položaju.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)
Rotterdam, 11. oktobra.
„Ruskoje Slovo“ donosi razgovor s generalom Aleksejevom u kome je on rekao o sadanjem položaju ovo: Autokratska vladavina sile pripada povijesnici, ali je demokratsko vrijeme uvelo vladavinu sile, koja nije ništa prema autokraciji. Poslije savladivanja Kornjilova izgubljena je i posljednja nada, da će se Rusija moći spasiti.

Kraj štrajka željezničara.

Kb. Petrograd, 11. oktobra.
U današnjoj sjednici ministarskog savjeta je izjavio ministar saobraćaja Liverovski, da se štrajk željezničara, koji se uvijek kretao samo uskim granicama, bliži svome kraju, i vjerovatno će sutra i prestati.

Japanski predujam Rusiji.

Kb. New-York, 11. oktobra.
Reuter javlja: U ovdasnjim je zvaničnim japanskim izjavama objavljeno, da je Japan ruskoj vladi slavio na raspoloženje 66,867,000 jena sa 6% kamate.

Pred opštu akciju sporazuma.

Velike vojničke konferencije na francuskom zemljištu.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)
Ženeva, 11. oktobra
„Tems“ javlja u nedjelju, da su posljednje sedmice održane velike vojničke konferencije sporazumnih sila na francuskom zemljištu i da će se posljedice tih konferencija uskoro pokazati na svima frontovima.

Borbe na zapadu.

Ponovno odlaganje ratnog savjeta sporazumnih sila.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)
Ženeva, 11. oktobra.

Kako francuski listovi javljaju, ponovo će se po želji francuske vlade odložiti veliki ratni savjet sporazumnih sila, koji je u svoje vrijeme bio odložen zbog krize u kabinetu Ribota. Uzrok je ovom odlaganju, što je ministar predsjednik Painleve suviše zauzet unutarnjim kritičkim položajem, koji je stvoren optužbom Daudetja i novim skandaloznim događajima.

Francusko priznanje njemačkoj vojsci.

Kb. Bern, 11. oktobra.
U „Journal de Debats“ od 3. o. m. odaje se puno priznanje njemačkoj vojsci. Jedna je od francuskih glavnih pogriješaka bila potcijenjanje protivnika. Prvi zvanični vojni izvještaji javili su, da Nijemci ne daju nikakav otpor, kad se radi o borbi na nož. Ta je fraza donijela velike štete. Sad francuska vojska dobro zna, s kakvim protivnikom ima posla i ništa joj nije mrskije nego pričanje o zamorenosti Nijemaca. List završuje riječima: Treba imati smjelosti, ili bolje rečeno poštenja, pa otvoreno reći: Nijemci je hrabar vojnici. Njemačko glavno zapovjedništvo razumije svoj posao, njemačka je vojska strašna, i ostaje strašna vojska.

Život i rad Ivo Vojnovića.

(Uz šezdesetu godišnjicu rođenja).
Književnik Ivo Vojnović rodio se dne 9. oktobra 1857. u Dubrovniku od oca dr. Koste Vojnovića, nekad odvjetnika i profesora na hrvatskom sveučilištu u Zagrebu, te majke Kate rođene Serragli, potomka stare plemičke obitelji florentinske. Pučke škole, kao i šest razreda gimnazije svršio je u Splitu, gdje mu je otac bio odvjetnikom. Preselivši se otac u Zagreb podje i Ivo Vojnović na zagrebački gimnazij, na kojem je godine 1875. položio ispit zrelosti. Svršivši tako srednjoškolske nauke, zaputi se na najviši hrvatski naučni zavod, na hrvatsko sveučilište. Tu uči pravo. Svršivši nauke godine 1879., stupio je kao prislušnik u sudačku državnu službu kod kr. sudbenog stola u Zagrebu. Godine 1882. premjestiše ga kao sudbenog pristava u Križevce tamošnjem kotarskom sudu, a poslije kr. sudbenom stolu u Bjelovaru. Od godine 1887. do

Pooštreni podmornički rat.

NOVA POTAPLJANJA.

Kb. Berlin, 11. oktobra.
Wolfvov ured javlja: U svim dijelovima Sredozemnog mora naneseni su neprijateljskom brođarskom saobraćaju od naših podmornica opet teški gubitci. U prkos već jako smanjenog pomorskog saobraćaja potopljeno je 12 parnih brođova i 33 jedrenjaka sa ukupno 46.000 tona.

Načelnik admiralskog stožera mornarice.

Djelovanje njemačke pomoćne krstarice „Seeadler“.

Kb. London, 11. oktobra.
„Daily Mail“ javlja, da je njemačka pomoćna krstarica „Seeadler“ za vrijeme svoga višemesečnog djelovanja u Atlantskom okeanu i u južnom moru potopila brođova u vrijednosti od 8 milijuna funti. Pošto je pomoćna krstarica provela 8 mjeseci na moru, to je trup broda bio toliko zagaden, da je kapetan bio primoran da s brodom uplovi u zaliv ostrva Mopelisi. Oправка broda je dobro napredovala, ali je nenadno nastupila talasta plina i bacila brod na korale.

Grčka vojska.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)
Žürich, 11. oktobra.
„Journal de Geneve“ javlja iz New-Yorka, da je novi grčki poslanik u Americi izjavio, da će Grčka do kraja ove godine raspolagati vojskom od 350.000 ljudi.

Spanija i Portugal.

Sastanak predsjednika portugalske republike s kraljem Alfonsom.

Kb. San Sebastian, 11. oktobra.
Reuter javlja: Predsjednik i ministar spoljnih poslova portugalske republike doputovali su danas ovamo, gdje ih je primio kralj Alfons i ministar spoljnih poslova. Kralj se dugo razgovarao s predsjednikom.

Amerika u ratu.

Njemačko-meksički odnosi.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)
New-York, 11. oktobra.
(Reuter). „New-York World“ javlja iz Meksika: Govori se, da će Pallavicini biti imenovan za ministra spoljnih poslova. Ako on taj položaj primi, nastupiće promjena u držanju Meksike prema evropskom ratu, jer je Pallavicini za prekid odnosa s Njemačkom.

Gonjenje stranaca u New-Yorku.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)
Kopenhagen 11. oktobra.
Kako se iz new-yorkskih listova vidi, tamo se vrše policijske potjere za tobožnjim Nijemcima u New-Yorku, a u istini protiv Austrijanaca, Magjara, Iraca i Bugara. Ako se može vjerovati ratobornoj štampi, u New-Yorku je uapšeno i internirano samo 16.000 Austrijanaca, Magjara, Iraca i Bugara. Cijelo new-yorksko pristanište je ograđeno kao „zabranjena zona“. U prostornosti grada ima drugih 26 takvih „zabranjenih zona“. U te zone ne smije niko ući bez naročite dozvole, koju vlast izdaje. U gradu su kod poznatih ličnosti vršene premetacine. One sloje u vezi sa „skandaloznim aferama“ koje je Lansing otkrio. Naročito pada u oči veliki broj uapšenih Iraca.

Njemačka i Peru.

Peruanski poslanik u Berlinu traži putni list.

Kb. Berlin, 11. oktobra.
Peruanski poslanik je predao ministarstvu spoljnih poslova notu, kojoj saopštava prekid diplomatskih odnosa republike Peru s Njemačkom. Jednovremeno je molio za putni list.

Najnovije brzojavne vijesti.

Umro egipatski keđiv.

Kb. London, 11. oktobra.
Reuter javlja: Kako listovi javljaju, juče je umro egipatski keđiv. Njegov brat Ahmed Fuad naslijediće ga.

Grad i okolica.

Dnevni kalendars.

Danas je pelak 12. oktobra, po starom 29. septembra. — Rimokatolici: Maksimilijan b. m.; pravoslavni: Miholj-dan.
Casnička i činovnička kasina otvorena je do 12 sati u noći.
C. i k. vojnički dom: Citonica, soba za pisanje i igranje, kantina. Otvoreno od 7 sati izjutra do 9 sati uveče. Slobodan pristup svakome vojniku.
Beogradski orkeum (u bašti Hotel Takova): Početak predstave u 8:30 sati uveče.
Kinematografi: Vojni kino u Kralja Milana ulici 56 (Koloseum): U 4:16 s. posl. p. predstave za gradjanstvo. — C. i k. gradjanski kino na Terazijama br. 27 (Paris): U 6 sati uveče predstava za gradjanstvo.
Noćna služba u ljekarnama: U sedmicu od 7. oktobra do uključivo 13. oktobra držeće noćnu službu u Beogradu ove ljekarne: Kušaković, Knežev spomenik 2; Nikolić, Bitolska ulica 2; Ljekarna crvenoga križa, Beogradska ulica 2; Stojčić, Sarajevska ulica 70.
Red vožnje parobrodno iz Beograda u Zemun: 7, 8, 9, 10, 11 i 12 sati prije podne; 2, 3, 4, 5, 6, 7 i 8 sati poslije podne. Iz Zemuna za Beograd: 6:30, 7:30, 8:30, 9:30, 10:30 i 11:30 pr. podne; 1:30, 2:30, 3:30, 4:30, 5:30, 6:30 i 7:30 posl. podne. — Iz Zemuna u Pancsovu: u 1 sat poslije podne i u 8 sati uveče. — Iz Pancsove u Zemun: U 6 sati izjutra i u 4 sata poslije podne. — Ladja, koja vozi između Zemuna i Pancsove i obratno ne pristaje u Beogradu. — Brodarski saobraćaj izmedju Beograda i Smedereva: Polazak iz Beograda za Obrenovac: srijedom i subotom u 7:30 sati u jutro; iz Obrenovca za Beograd: četvrtkom i nedjeljom u 7 sati u jutro; iz Beograda za Smederevo: nedjeljom i četvrtkom u 3 sata poslije podne; iz Smedereva za Beograd: utorkom i petkom u 8 sati u jutro. — Brodarski saobraćaj izmedju Beograda i Budimpešte: Brod iz Beograda za Budimpeštu kreće svakoga dana u 5 sati izjutra; brod stize u Budimpeštu drugoga dana u 5:30 sati poslije podne. — Iz Budimpešte za Beograd kreće brod svakoga dana u 8 sati prije podne; u Beograd stize taj brod drugoga dana u 7:20 sati poslije podne.
Botanička bašta. Otvorena utorkom, četvrtkom, nedjeljom i praznicima.
Posjet bolesnika u bolnicama: U bolnici „Brčko“: od 2—4 sata poslije podne. U bolnici „Britun“: od 9:30—12 sati prije podne i od 2—4 sata poslije podne. — U c. i k. gradjanskoj bolnici: u utorku, četvrtku i nedjelju od 1—3 poslije podne. — Riječno kupatilo na Savi, otvoreno od 6 sati izjutra do 7 sati uveče.
Vojno parno kupatilo u Car Dušanovoj ulici. — I. Kupatilo u kadama: a) Za vojne osobe otvoreno radnim danima od 7 sati prije podne do 5 sati poslije podne, a nedjeljom i praznicima od 7 sati prije podne do 12 1/2 sati u podne. — b) Za gradjanstvo radnim danima od 9 sati prije podne do 5 sati poslije podne, a nedjeljom i praznicima od 9 sati prije podne do 12 1/2 sati u podne. — 2. Parno kupatilo za časnike i njima ravne činovnike otvoreno je utorkom, srijedom, petkom i subotom od 7 sati prije podne do 5 sati poslije podne, a nedjeljom i praznicima od 7 sati prije podne do 12 1/2 sati u podne. — Za gradjane muškog pola otvoreno je parno kupatilo ponedjeljkom i četvrtkom (ako u te dane ne pada kakav praznik) od 9 sati prije podne do 5 sati poslije podne. — Casnicima i njima ravnim činovnicima stoje na volju da se služe parnim kupatilom i u dane određene za gradjanstvo (ponedjeljkom i četvrtkom). Blagajna se zatvara radnim danima u 12 1/2 sati, a nedjeljom i praznicima u 12 sati u podne.

Istorijski kalendar.

12. oktobra 1504. god. umro je u Lepoglavi — gdje se danas nalazi kazneni zavod — hrvatski ban Ivan Korvin, sin Janka Hunyadi-a (Sibinjani Janka), saveznika srpskog despotu Gjurgija Brankovića. — 12. oktobra (naravno da tačnost datuma u staro doba počiva samo na približnim pretpostavkama naučnika) 322. god. prije Hristovog rođenja otrovao se čuveni grčki govornik Demosten na ostrvu Kalauriji u Posejdonovom hramu, kuda je bio pobjegao ispred gonilaca, koji su ga jurili, da ga, po smrtnoj presudi izrečenoj protiv njega, predadu dželatuu (krvniku).

Podpukovnik Crevato.

Ovih dana napušta potpukovnik Josip Crevato svoje dosadašnje mjesto kao zapovjednik policije i okružja Beograd-grad, da nastupi novo svoje mjesto službovanja puno odgovornosti. S njime ostavlja glavni grad Srbije jedan časnik, čije je ime najuže vezano uz dvogodišnje upravno djelovanje c. i k. vlasti. Skoro iza zauzeća Beograda po saveznom četama, povjerena je potpukovniku Crevatu funkcija predsjednika policije. U ovom svojstvu dopala mu je teška zadaća, da organizira sigurnosnu službu gradskog područja i da teško iskušano stanovništvo upozna sa potrebnim mjerama novoga režima. Potpukovnik Crevato udovoljio je ovoj dužnosti isto tako sa svom energijom i pobzrmošću, što je bilo pretpostavkom njegova položaja, kao i s onim ozbiljnim, duboko čovječijim razumjevanjem, bez kojega bi novi socijalni uređljaji ostali površni. Zbog toga bio je već u proljeću 1916. god. odlikovan vojnim krstom za zasluge III. razreda s ratnom dekoracijom i njemačkim željeznim krstom II. razreda. Ista svojstva pomogla su potpukovniku Crevatu za vrijeme svoga sada već dvogodišnjeg rada da postigne trajne i lijepe uspjehe, koji su ponovo nasli priznanja na najvišem mjestu time, što je zaslužni časnik odlikovan od Njegovog Velikanstva časničkim krstom Franje Josipovog reda s ratnim dekoracijama. I tako potpukovnik Crevato, čiji je dječukrij prije izvjesnog vremena proširen prijemom okružnog zapovjedništva grada Beograda, ostavlja za sobom najbolju uspomenu. On može svoj ured, koji svuda nosi tragove njegovog pravilnog rada, mirno dati preda u ruke svome nasljedniku, pukovniku Rudolfu pl. Knežiću i biti siguran blagodarnosti svih onih, koji znaju da cijene pravog čovjeka na pravom mjestu.

Časništvo opštine grada Beograda kot okružnog zapovjednika.

Juče prije podne u 11 sati časništvo opštine grada Beograda: svi sećiovi odijeljena na čelu sa predsjednikom opštine gospodinom Vasilijem Antonićem i gradjanskim povjerenikom pri opštini grada Beograda gospodinom Julinom prestavili su se novo imenovanom zapovjedniku okružnog zapovjedništva Beograd-grad gospodin pukovniku pl. Knežiću.

Gospodin pukovnik pl. Knežić vrlo predusretljivo je pozdaoivio časnike opštine grada Beograda i poželjeo, da imaju kao prvu brigu staranje o sirotnini beogradskoj.

U isto vrijeme časništvo se oprestilo sa dosadanjim okružnim zapovjednikom gospodinom potpukovnikom Crevatom.

Plaketa „Beogradskih Novina“.

Uredništvo našega lista dalo je radi spomena svoje djelatnosti u srpskom okupacionom području i dvogodišnjeg opstanka svoga preduzeća izraditi plaketu, za koju je poznati vajar M. pl. Glasener-Matscheko nekoristoljubivo

Došavši do svojih vrata, naglo ih otvori i udje u kućnu. U kućni je bio mrak, a iz sobe se nije ništa čulo. Ona pipajući podje sobnim vratima, otvori ih i stupi unutra. I ovdje je bio potpun mrak. Zovnu muža po imenu, no niko joj se ne odazva. Nje se čudno kosnu ova tišina, ali pomisli valjda e on u susjedstvu gdje je obično odlazio, da prekratki vreme do njena dolaska i da zaštedi svetlo i drva.

Opet polako pipajući izadje iz svoga stana i ode u susjedan. Kad je upitala za njega, rekoše joj da je bio pre od prilike dva sata, ali da je otišao kući, jer je mala bila sanjiva. Mora biti da je zaspao, pa u prvome snu nije ni osjetio njen dolazak, ni čuo da ga zove, pomisli ona i zamoli da joj pozajme šibice da zapali lampu.

Kad se ponova vratila u kuća, zapali lampu i ugleda na malom bednom mrdelrku njega kako leži okrenat leđima prema njoj. Do njega je ležala mala i ona je beše zagrlio obema rukama. Spavaju, pomisli ona, i ostavivši svoju torbu u kojoj je nosila jelo na rad, pridje postelji i zovnu ope: muža. Neima odgovora. Ona pretrnu i poče drhtati od neke slutnje, koja je namah obuze. Zovnu ga još jednom. Ništa. Ona ga poče drmati za rame, ali on nije davao znake života od sebe. Medjutim se mala probudi i pogledavši svojim pamćenim očicama, izgleda da je razumela situaciju i gurajući očevu ruku sa sebe i gledajući u njega reče mu:

„Pa što se paviš da pavaš, gade mali?“ i pogledav u majku više sebe reče i još: „Mama tata gđa on ne pava!“

godine 1889. služio je u Bjelovaru, pa je ove godine napustio svoje mjesto i prešao u državnu službu u Dalmiciji. Tu bude imenovan vladinim perovodjom kod namjesništva u Zadru. Iz Zadra ga premjestiše u Dubrovnik, a poslije od godine 1897. i 1899. postade upraviteljem kotarskoga poglavarstva u Supetru na otoku Braču. Pod kraj iste godine vratio se k namjesništvu u Zadar u svojstvu vladinog tajnika. Tu je službovao sve do godine 1907. koje se godine vratio u Zagreb. Godine 1908. bude imenovan dramaturgom hrvatskog zemaljskog kazališta u Zagrebu, koje je mjesto ostavio. Ostavivši to mjesto živio je godinu i više u Italiji, poimence u Veneciji. Vratio se baš u predvečerje rata u Zagreb, gdje je obolio, a očimji vid ga počeo ostavljati. Intervencijom intendanta hrvatskoga kazališta Vladimira Treščeca smjestiše ga u bolnicu milosrdnih sestara, gdje je evo dočekao svoju šezdesetgodišnjicu.

Ivo Vojnović već za rana bavio se lijepom knjigom. Još kao djak na gimnaziji, a još više na sveučilištu okušavao se u literaturi. Godine 1887. napisa dramu „Pad republike dubrovačke“. Možda se tu imade tražiti razvitak njegovom „Allons enfants!“ Ta drama iz djačkog doba nije nikad objelodanjena. Još kao pristav u Zagrebu bio je kazališnim kritičarom i književnim recenzentom u „Obozoru“, gdje su štampom izašle njegove prve radnje. Premješten u Križevce mogao se ondje posvema baviti literaturom. Tu je pisao novele, koje su izlazile u „Vijencu“ pod pseudonimom Sergij P. Prva njegova novela objelodanjena je u „Vijencu“ godi-

ne 1880. i nosi naslov „Geranium“. Sedam godina služio se Vojnović gore spomenutim pseudonimom. Njegove novele, koje su izlazile u „Vijencu“ izdala je kasnije „Matica Hrvatska“ godine 1884. u knjizi „Zabavne knjižnice“ pod imenom „Perom i olovkom“. Godine 1887. izdade „Matica Hrvatska“ drugu njegovu novelu, pripovijest iz dubrovačkog života pod naslovom „Ksanta“. Tu je prvom izišao pred javnost svojim pravim i potpunim imenom. S ovom je novelom odao Vojnović svoj veliki crtački, pripovijedački i pjesnički talent i odmah stupio u redove hrv. najboljih novelista. Od sada Vojnović ne radi više na pripovijesti već se bavi dramom. U to doba pada i njegova prva drama „Psyche“, koju je dovršio god. 1888. Ona je takodje izdana u „Matici Hrvatskoj“ g. 1889., a prvi put prikazivana na hrvatskom kazalištu dne 15. februara 1890. godine. Naslovnu ulogu igrala je pokojna Ljerka pl. Sramova, a glavnog junaka Vladimira Branewskog pokojni hrv. velikan Andrija Fijan. Kad se dvije godine kasnije otkrivao spomenik pjesniku i knezu dubrovačkom Ivanu Gunduliću u Dubrovniku, napisao je Vojnović svoju svečanu scenu „Gundulićev san“, koja se ondje glumila prigodom otvorenja, dok je na zagrebačkom pozornicu dospjela tek 9. januara 1897. pod pokojnim Stjepanom pl. Miletićem.

Godine 1894. raspisala je „Matica Hrvatska“ natječaj za najbolju dramu iz hrvatskog narodnog života. U natječaju održao je Ivo Vojnović pobjedu svojom dramom „Ekvinokecij“, „Matica Hrvatska“ tu je dramu izdala

god. 1895. a prikazivana je u novoj kazališnoj zgradi dne 30. oktobra 1895. i pohučila sjajan uspjeh.

Od onda se Vojnović dugo nije javljao u književnoj javnosti, napisavši djekada koju sličicu u „Vijencu“. Medjutim pristavši kao i Gjalški i svi prvaci naše književnosti uz mladi pokret umjetnika i književnika, javi se u „Životu“, njihovom organu, u aprilskom broju od godine 1900. sa prekrasnom aktovkom „Suton“. To je drugi dio trilogije, koji je on tada bio svršavao. Prvi dio trilogije „Allons enfants“ izišao je takodje u „Životu“. Treći dio „Na terasi“ izišao je u „Matici Hrvatskoj“ zajedno sa prvim dijelovima trilogije godine 1903. „Suton“ je prvi put davan na zagrebačkoj pozornici dne 8. maja 1900., a trilogija dne 27. maja godine 1906. Godine 1906. napisao je „Smrt majke Jugovića“, koja se prikazala u zagrebačkom kazalištu prvi put dne 16. februara godine 1907., a izdana je štampom u Dioničkoj tiskari u Zagrebu. Iza toga napisao je „Uskrsnuće Lazarovo“, koje je izišlo štampom u dubrovačkom društvu „Matica Srpska“, a prikazivana na srpskom kraljevskom pozorištu u Beogradu godine 1910. Godine 1910. napisao je dramu „Gospodja sa suncokretom“, koja je prikazivana prvi put u Zagrebu godine 1912., a izdana u „Matici Hrvatskoj“ godine 1913. S velikim je uspjehom davana u Budimpešti, a doskora će se davati i u Residenz-teatru u Dresdenu. U rukopisu nalazi se njegova drama u četiri čina „Imperatrix“. Ona još nije ni štampana, a nije ni prikazivana.

izradio umjetnički naer i koja je sad izradjena u bronzi, te došla u prodaju. Cijena je plakete 1.50 kruna, a prihod od prodaje odredjen je dobrovoljnim svrhama. Plaketa je u malom broju primjeraka izradjena i biće od vrijednosti ne samo za skupljače, već će jamčno biti i draga uspomena svih naših čitalaca na vrijeme, kada su posredstvom našeg lista izvještavani o ratnim i dnevnim događajima. Naša se plaketa može dobiti u knjižarnici Jugostok na Terazijama, koja se prodajom iste odrekla svake lične koristi, i u odjeljenju našeg lista za primanje oglasa, Knez Mihajlova ul. 38 na uglu.

Simfonijski koncert.

Preporuča se, da se pravovremeno osiguraju sjedala za simfonijski koncert, koji će se održati u ponedjeljak 15. o. m. u 1/9 sati uveče u pozorišnoj dvorani, Terazije 25 (vojna mjesna menaža). Lože i sjedala u ložama već su rasprodana. Stajala se mjesta ne će izdavati. Program je vrlo bogat. Cijeli čisti prihod namijenjen je fondu za udovice i siročad.

Prilog.

Vojno-opkrbni oficijal W. priložio je beogradskom skloništu gluvo-nijeme djece 6 kruna, na čemu mu uprava skloništa izjavljuje ovim putem svoju blagodarnost.

Veliki prilog za beogradsku sirotinju.

U nedjelju 7. ovog mjeseca održala se u Košutnjaku velika loptačka utakmica između beogradskog i kragujevačkog loptačkog kluba, sa koje je čist prihod bio namijenjen beogradskoj sirotinji.

Sa iste utakmice poslato je kao čist prihod sirotinjskom odjeljenju opštine grada Beograda svota od 300 kruna za pomaganje sirotinje opštine grada Beograda.

Traži se porodica interniranog građanina.

Porodica interniranog građanina Krište Markovića, potrebno je da se odmah javi sudskom odjeljenju opštine grada Beograda, radi izvjesnog hitnog i važnog saopštenja.

Traže se službenici broderskog društva.

Svi službenici srpskog broderskog društva, koji se nalaze bilo u Beogradu, bilo u unutrašnjosti, potrebno je da se jave dopisnom kartom bivšem šefu sacbraćaja gospodinu Aleksandru Nemanjici, u Jugovića ulici broj 1.

Tom prilikom treba navesti tačno svoju adresu: ime i prezime, ulicu i broj kuće; kao i tačan broj članova u svojoj porodici.

Prikupljanje tuluzine (šaše).

C. i k. vojna glavna gubernija u Beogradu raspisom V. odjeljka Br. 27.433 od 25. septembra 1917. godine naredila je: da se zbog rdjavog stanja stočne hrane ima ostaviti građanskom stanovništvu samo dovoljna najpotrebnija količina surogata — sirove stočne hrane za ishranu vlastite stoke. Pored ostale hrane, to važi u prvom redu i za tuluzinu (šašu).

Prema tome sav višak tuluzine, naravno preko najpotrebnije količine za ishranu vlastite stoke, mora se posjeći, skupiti u svežnje i u što kraćem roku predati vojnom opskrbnom magacinu (Verpflegungsmagazin).

Gradjanskom stanovništvu plaća se za jednu met. centu tuluzine do 3.—kruna.

S toga se preporučuje gradjanstvu, koje bi imalo tuluzine, da neizostavno postupi po ovoj naredbi.

Jučerašnja nezgoda na Terazijama.

Juče oko podne poplašio se kod „Carac“ u knez Mihajlovoj ulici jedan konj, upregnut u taljige i stao je juriti divljim trkom ka Terazijama, na kojima je baš u to doba dana najživlji saobraćaj. Svi pokušaji prolaznika, da zaustave konja bili su bezuspješni, pa bi se sigurno dogodila kakva veća nesreća, da nije u dobru čas dotrčao iz svoje kašane „Junak iz Like“ Marijan Matijević i jednim jedinim zamalom svojih četiri mišica pritisnuo konja o zemlju, da ga malo poslije opet skoro sam podigne. Za čas se bio okupio silan svijet, a neki stari gospodin, koji se tu našao nasmičje se i primjedni: „U dobre je ruke zapao!“

Važno za one, koji traže svoje.

Vrlo često događa se, da pojedine ličnosti šalju svojim rođacima i znancima karte i pisma u inostranstvo i vojsci, a da neznaju tačnu adresu, pa se obraćaju toga radi preko Gemeinsames Zentral-Nachweisbureau, Wien. Takovo postupanje nije pravilno, jer ne samo da se zadržavaju pošiljke od daljnog otpremanja, već se zbog nedostatka tačne adrese često uništavaju.

Karte treba adresirati na slijedeći

način: Onaj ko zna za tačnu adresu ne treba nikakvog posrednika, ma gdje god se dotični i nalazio, nego neka kartu jednostavno adresira sa oznakom mjesta opredjeljenja.

Onaj pak koji samo zna, da se adresat nalazi negdje sa vojskom ili u inostranstvu, neka piše posredstvom samo i jedino na adresu: JOVAN PREMOVIC, Geneve, Suisse. Ovako adresirane karte najbrže će stići na mjesto opredjeljenja.

Zabranjeno je obraćati se za posredovanje drugim privatnim ličnostima. Taksa za kartu u Švajcarsku je marka od 10 helera, a za pismo 25 helera. Ovakove se karte mogu na svakom poštanskom uredu predati.

Preterivanja cijena s bundevama.

Singelija Lukić i Stanka Novaković, obje iz Beograda, prijavlene su, da su prodavale bundeve skuplje no što im je cijena odredjena.

Krijumčarenje s kukuruzom.

Ivan Odošić i Jola Stanošević prijavljeni su c. i k. okružnom zapovjedništvu Beograd-grad zbog krijumčarenja s kukuruzom.

Nadjeni ključevi.

10. o. m. nadjena su dva svežnja ključeva, i to jedan s tri, a drugi s pet ključeva. Oba svežnja su predata c. i k. okružnom zapovjedništvu Beograd-grad, gdje ih onaj koji ih je izgubio može dobiti.

Uapšen.

Šotir Gjorgjević, iz Beograda, uapšen je 10. o. m. zbog krađe novčanika i raznog rublja i sproveden je c. i k. okružnom zapovjedništvu Beograd-grad. Pošto se završi istraga Gjorgjević će biti sproveden sudu.

Dnevna temperatura u Beogradu.

11. oktobra: maksimum u sjeni 26.8 (prema jučerašnjem—1.9), na suncu 28.6 (—25.3). Temperatura zemljine površine 23.4 (—10.3) stepena Celsijevih.

Vrijeme na Balkanu.

11. oktobra u 7 sati iz jutra: U zapadnoj Srbiji i u Jadranima oblačno, u južnoj Ugarskoj vedro, na crnomorskoj obali djelimično jutrenja magla, ostali krajevi bez oblaka.

Pronalazak Amerike.

Povodom 425-godišnjice.

Danas se napunilo četiri i četvrt stoljeća od kako je 12. oktobra 1492. godine prije podne pronalazač Amerike, Kristofor Kolumbo (Španci su ga zvali Kolon) prvi put stupio na američko tlo. O tome smo u našem listu već progovorili prilikom godišnjice njegovog polaska iz Palosa (3. avgusta 1492. godine), pa ćemo svoje tađanje navode dopuniti sa još nekoliko pojedinosti. Kao što je poznato, Kolumbo je rođen (1446., po nekim istoričarima 1456. godine) u Genovi kao sin nekog skromnog zanatlije. Došavši u Portugaliju, ožen se čerkom nekog uglednog Portugalca. Slušajući pričanja svoga tasta, koji je bio mnogo (tađo poznatog) svijeta propulovao, došao je Kolumbo prvi put na pomisao, da se ploveci iz Evrope na zapad, a pošto je zemlja okrugla poput lopte, jednom mora stići u Japan, Kitaj i Indiju; naime pronalazač pomorskog puta za Indiju bilo je u ono doba jedno od najvažnijih pitanja, kojim su se bavili naučnici i moreploveci. Na osnovu svojih razmišljanja, Kolumbo i sam odlučio, da pokuša sreću. Pošto je 1483. godine uzalud pokušavao, da pridobije za svoju zamisao portugalskog kralja, ode 1484. god. prvi put u Španiju, ali i tamo nije odobijen. Poslije dužeg vremena, 1491. godine Kolumbo opet pokuša sreću kod španskog kraljice Isabelle. Kraljica ga je pažljivo saslušala i pokazala je velikog interesovanja za njegove navode, a i su je njene savjetnici odvraćali, da se upusti u Kolumbove avanturističke planove. Razočaran krenu Kolumbo za Francusku, da iznese svoj projekat francuskom kralju. Nu sada ga poslužiti puki slučaj, koji je toliko puta igrao sudbonosnu ulogu u svjetskoj istoriji. Na putu ka granici Kolumbo se sa svojim sinom odmarao u manastiru (samostanu) La Rabida, gdje je pričanjem o svojim gorastim planovima očarao kaluđere, a naročito stariješinu manastira, koji je bio isповједnik kraljice Isabelle. Ovaj nagovori Kolumba da ostane u manastiru, a sam ode kraljici i pridobije je za Kolumbov projekat. No i sada je bilo još dugih pregovora, jer je Kolumbo za slučaj uspjeha postavljao grđne zahtjeve. Tražio je na primjer, da u pronalazjenim zemljama bude postavljen za vicerokralja, dalje čin španskog admirala, nasljedno plemstvo kao i grđne materijalne koristi od pronalazjenih zemalja. Najzad mu kraljica pismeno zagatanovala sve to i uputi ga u pristanište Palos, gdje mu stave na

raspoloženje dva mala ratna broda, „Santa Maria“ (koji je Kolumbo izabrao kao admiralski brod) i „Pinta“; zatim je uzet pod najam jedan još manji privatni brod, kojemu je Kolumbo zbog njegovog malog obima nadenuo ime „Nina“ (izg. Ninja, tj. „Mala“). Među posadom, što ju je Kolumbo najmio među najboljim mornarima toga kraja, bila su najuglednija tri brata Pinzona, čuveni kao smjeli i vješti mornari: Martin Alfonso Pinzon, Vicente Yanez Pinzon i Francesco Martin Pinzon. 3. avgusta 1492. godine uz urnebesne usklike naroda sakupljenog na pristaništu i uz počasnu paljbu topova, isploviše „Santa Maria“, „Pinta“ i „Nina“ iz paloskog pristaništa. Kod kanarskih ostrva plovari se krmilo na jednom brodu, te je Kolumbo tu morao duže probaviti radi opravke, dok je mogao da produži put u pravcu na zapad. sve da je na zapad.

16. septembra Kolumbo po nekim pojavama (učestalo plivajuće morsko bilje itd.) utvrdi, da srazmjerno više nije daleko kopno. Ali prolazili su dani, pa i medjelje a iz dana se nije vidjelo ništa drugo do beskrajno more i nebo. Posada male flote postade nestrpljiva. Većina istorika tvrdi, da nije istina, da su se Kolumbovi ljudi već bili pobunili pa da su čak i bili okovali Kolumba, ali se zna, da je u službeni broderski dnevnik hotimice bilježio manji broj propulovanih milja, da ljudi ne bi vidjeli, koliko je već uzalud prebrođeno, — dok je u svoj tajni dnevnik sa užasom bilježio prava rastojanja. 11. oktobra, u 10 sati uveče učini se Kolumbu, kao da je daleko na kraju vidokrugla nešto za trenutak zasvijetlilo. Od toga časa niko od posade više nije oka zaklopio. Cijele noći svi su uporno gledali u mrak u pravcu zapada... Najednom, tačno u dva sata poslije ponoći zagrne topovski pucanj sa broda „Pinta“ — ugovoreni znak, da je opaženo kopno! Gromoglasno „ura“ razliježe se sa svih tri broda, zatim svi klekose i pomoliše se Bogu. Kopno je prvi opazio, — prema tome je u bukvalnom smislu „pronalazač Amerike“, — službujući mornar, koji je osmatrao sa katarke „Pinte“, neki Rodrigo de Triana. U jutro ili pred podne znamenitoga 12. oktobra 1492. godine iskrea se Kolumbo. Bilo je to maleno ostrvo, koje su urođjenici zvali „Guanahani“, koje je Kolumbo prozvao San Salvador (Sv. Spasitelj), a koje danas nosi englesko ime Watlings-Island (Watlingsovo ostrvo). Urođjenici su se mirno i bez straha kupali oko palijana i za čas je počela živa trgovina trampon. Kolumbo ih je prozvao „Indijanci“ (Indijcima) pošto sve do svoje smrti nije imao ni pojma, da je pronasao sasvim nov dio svijeta, već je mislio da je dospio na istočnu obalu Indije, otuda je američkim urođjenicima ostalo ime „Indijanci“, a srednje-američkom ostrovlju ime „zapadna Indija“. U produženje svog putovanja pronasao je Kolumbo ostrva Kubu (Kubu) i Haiti (Hispaniola). Kolumbo je preduzinao još nekoliko putovanja. U više maha je padao u nemogućnost kod kraljice te je jednom čak bio okovan. Umro je 21. V. 1506. god. u Valladolidu. 1537. god. sahranjen je po želji na ostrvu Haiti, 19. januara 1796. god. prenešen je u sabornu crkvu u Havani na Kubu (Kubu), a 19. januara 1899. god. pošto je Španija izgubila Kubu, prenešen je natrag u Španiju te danas leži u sabornoj crkvi u Seville. Njegov zanimljiv dnevnik izdao je Navarete pod naslovom „Viajes de los Espanoles“ („Putovanje Španjolaca“).

Razne vijesti.

Kineska enciklopedija.

Nedavno je londonska biblioteka (London Library) dobila na poklon jednu knjigu od vanredne vrijednosti, jer je vrlo rijetka. To je svezak takozvane velike kineske enciklopedije „Jung Lo Ta Tien“, najopsežnijeg djela na svijetu. Postanak ove knjige imaju Kinezi zahvaliti caru Jung Lou, najodličnijemu zastupniku dinastije Minga. Taj je kineski vladalac naložio jednom povjerenstvu, da sve skupi, što god se ikada pisalo o povijesti, filozofiji i literaturi. Povjerenstvo se sastojalo od glavnog stozera (28 osoba) i 2140 pomoćnika, a bilo je zaposleno pet godina, i to od 1403. do 1408. Rezultat je bio taj, da su sastavili zbirku od 22.877 poglavlja; a stoga, što je svako poglavlje prosječno imalo četrdeset stranica, mora da je djelo, skupa sa indeksom, obuhvaćalo skoro jedan milijun stranica. Djelo je bilo namijenjeno tisku, no radi velikog troška nije se nikada do toga došlo. Nakon godine 1408, izašla su dva prepisa ovog djela. Jedan od tih je čuvan u Pekingu; original i dva prepisa dođoše u Nanking, ali su izgubljeni u sedamnaestom stoljeću pri svrgnuću dinastije Minga. U Pekingu sačuvani prepis ostade netaknut u carskoj akademiji sve do bokser-skog ustanka godine 1900. Prilikom na-

SIMFONIJSKI KONCERT

izvodi c. i k. garnizonska glazba uz sudjelovanje glasovitih umjetnika.

Kazališna dvorana, Terazije 25.

Ponedjeljak, 15. o. m.

BUFETT.

Preprodaja karata na dnevnoj blagajni u c. i kr. vojnoj stacionskoj menaži.

Sveukupni prihod u korist fonda za udove i siročad.

padaja Hang-li-Canga na zgradu engleskog poslanstva, upali se i susjedna carska akademija.

Požar je tađo ugušio osobite poslanstva, ali tom su prilikom sačuvani samo dvijesta svezaka velike enciklopedije, a bilo ih je 11.000. Svaki je svezak 20 cm dug, 12 cm širok i 1/2 cm debeo. Gdje se nalaze ono 200 svezaka, spašenih od požara, nije moguće da se sazna. God. 1914. kupio je dva komada za malo novaca, jedan londonski knjižar, a i ne znajući od kolike su znamenitosti. Na obje knjige u originalnom omotu od tanke svile, poznaju se još ozlijede od vatre i vode. Kako „Times“ javlja, poklonjena je jedna ova knjiga londonskoj biblioteci, koja ima još pet drugih knjiga te velike kineske enciklopedije.

Poslijednje brzojavne vijesti.

Izvjestaj njemačkog vojnog vodstva.

Kb. Berlin, 11. oktobra.

Zapadno bojište:

Front prijestolonasljednika Rupprechta bavarskog:

U flandrijskom obalnom odsjeku i između blankartskog jezera i Poelkappelle pojačala se poslije podne topnička borba do najveće jakosti. Kod Draaibanka ponovo su napadali Francuzi, no nijesu postigli nikakvog uspjeha. Na bojnju polju istočno od Yperna bila je vatra izmjenično jaka. Englezi nijesu napadali. Kod vazdušne bitke, koja se uveče razvila nad Zonnebeke-Zendvoortom a kod koje je sudjelovalo okruglo 80 letilica, oborene su tri neprijateljske letilice.

Front njemačkog prijestolonasljednika:

Na istočnoj obali Maase oteli su donjorajnski i westphalski batalijuni poslije djelotvorne pripreme vatre snažnim nasrtajem Francuzima važno područje u chaumeskoj šumi. Neprijatelj je izveo četiri snažna protivnapada, koji su svi uz velike gubitke za neprijatelja osujećeni. Preko 100 zarobljenika i nekoliko mašinskih pušaka ostalo je u našim rukama. Isto je tako i jugo-zapadno od Beaumonta i kod Bézonauxa nekoliko vlastitih napada u francuske linije urodilo potpunim uspjehom.

Istočno bojište:

Na više mjesta fronta živahna zabunjujuća vatra pojačala se od vremena na vrijeme u rumunjskoj nizini i kod Braile, koju su Rusi bombardovali. Za osvetu uzele su naše baterije pod vatra Galac, gdje su izbili požari.

Macedonsko bojište:

Živahna topnička djelatnost u uzanom prostoru između ohridskog i prespanskog jezera, u zavijutku Crne Reke te između Vardara i dojranskog jezera. Protivnička izvidnička odjeljenja, koja su više puta pokušala uznapredovati, bila su raspršena. U septembru iznosi gubitak neprijateljskih vazdušnih snaga na njemačkim frontovima 33 osmatračka balona i 374 letilice, od kojih je 167 oboreno iza naših linija, a ostale su se zapaženo stropostale a onu stranu neprijateljskih položaja. Mi smo u borbi izgubili 82 letilice i 5 osmatračkih balona.

Prvi zapovjednik glavnog stana pl. Ludendorff.

Izjava bavarskog vojnog ministra.

Središnje vlasti mogu da čekaju.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

München, 11. oktobra.

U jučerašnjoj sjednici finansijskog odbora bavarske komore prikazao je ministar vojni general Hellingrath položaj na svim bojištima. Naša vojska u polju — rekao je ministar — daje nam jemanstvo, da djelovanje podmorničkog rata možemo sačekati. I gazdinstvo sa surovinama može da izdrži. Surovine za proizvodnju municije dostaju još za dugo vremena.

Ubijanje golorukih austro-ugarskih zarobljenika.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Stockholm, 11. oktobra.

„Rječ“ donša ovaj brzojav: Početkom septembra izgorio je veliki dio grada Laiševa, udaljenog 60 vrsti od Kazana. Požar je izbilo u jednoj kući, gdje se nalazilo oko 100 austro-ugarskih ratnih zarobljenika. Zbog bure zapalile su se i ostale kuće i tako je nastala katastrofa. Besavjesnim lučkanjem rasprostranio se glas, da su grad zapalili austro-ugarski zarobljenici. Na to je od straha zaslijepjena masa navalila na goloruke zarobljenike i na životinjski način ubila svakoga, koga je mogla da uhvati. Veliki je dio zarobljenika, među njima i Nijemaca, u pravom smislu riječi rastrgan na komade. Vojništvu i milicija kod toga je prostoga umorstva hrabro sudjelovala. Žene su rasomadane lijeveve još osramoćivale. U noći je požar prestao, ali je sudludo proganjanje ratnih zarobljenika i dalje potrajalo, pa su ubijeni i oni zarobljenici, koji su još bili ostali na životu.

Zvanične objave.

OBJAVA

o uvlačenju iz prometa banknota po 50 kruna sa datumom od 2. siječnja (januara) 1902.

Banknote po 50 kruna sa datumom od 2. siječnja (januara) 1902., koje se sada nalaze u prometu, opozivlju se i povlače iz prometa.

Car i kralj austrijska i kr. ug. vlada ustanovile su sporazumno sa glavnim vijećem Austro-ugarske banke slijedeće:

Banknote po 50 kruna sa datumom od 2. siječnja (januara) 1902., koje se nalaze sada u prometu, primaće glavni zavodi i podružnice Austro-ugarske banke do 31. srpnja (jula) 1919. u ime plateža ili na izmienu tako, da je 31. srpanj (juli) 1919. zadnji rok za uvlačenje tih banknota.

Počevši od toga vremena bankini će zavodi Austro-ugarske banke primiti opozvane banknote samo na izmjenju.

Poslije 31. srpnja (jula) 1925. Austro-ugarska banka nije više obvezana (članak 89. pravila) ni otkupljivati ni izmjenjivati banknote po 50 kruna sa datumom od 2. siječnja (januara) 1902.

Budimpešta, 28. lipnja (juna) 1917.

Austro-Ugarska Banka.

Popovics s. r. guverner.

Heinrich s. r. glavni vijećnik.

Schmid s. r. glavni tajnik.

OSRAM

CIJENE OGLASIMA:

Osmilina jednog milimetarskog retka (42 mm široko) staje . . . 10 helera
Pripisano: Pešina jednog milimetar. retka (70 mm široko) staje . . . 40 helera
Bilješke: Pešina jednog štamparskog retka (70 mm široko) staje . . . Kruna 4
Mali oglasnik: Jednostavna riječ 5 helera, sa masnim slovima 10 helera.

MALI OGLASI

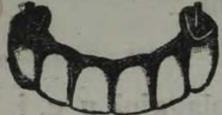
Primaju se: Knez Mihajlova ul. 38.

CIJENE OGLASIMA:

Osmilina jednog milimetarskog retka (42 mm široko) staje . . . 10 helera
Pripisano: Pešina jednog milimetar. retka (70 mm široko) staje . . . 40 helera
Bilješke: Pešina jednog štamparskog retka (70 mm široko) staje . . . Kruna 4
Mali oglasnik: Jednostavna riječ 5 helera, sa masnim slovima 10 helera.

Dentista F. B. Brill

Beograd.
Makedonska ulica broj 5.
(do pošte)
„Amerik. specijalista“

„ZUBE“ vještačke u zlatu i u kaučuku samo se u moje ateljeu izrađuju po najboljem originalnom americkom sistemu.
Primam od 8-12 i 2-6. 823-1

Dr. Života Janković

operater,
liječ i ženske kože i polne bolesti.
Ordinira od 2-3 sata po podne. Stanuje: Takovska 17. 32840-1

Dr. CIRA B. PANIĆ

liječ cjelokupnog ličkarstva,
Učitelj:
Polne bolesti
Bolesti grla, nosa i ušiju.
Ordinira od 1-3 s. po podne.
Stam: Krajlice Natalije br. 3. 33135-1

Kupovine i prodaje

2 kreveta na prodaju
Dančićeva ulica br. 6. Pallula
parter lijevo. 33295-2

Kuplo bih

jedan moderan, dobro očuvan
štednjak (Sporet). Obratiti se
u Dečanskoj ul. 3 II sprat, kod
Mojsilovića. 33259-2

Taška za dame

iz srebra, traži se za kupnju.
Ponude u administraciji ovoga
lista pod „Sch. 569“. 33263-g-2

Ko ima dobar klavir

na prodaju, neka javi uredništvu
pod znakom „Klavir 571“.
33294-2

Namještenja.

Traži se Električar
Jedan radnik-majstor (Linen-
arbeiter) za održavanje u redu
vazdušne mreže električnoga
postrojenja i za opravke instalacija
u Valjevo. Ponude prima
uprava Centrale, Valjevo. 33241-3

Traži se bolja žena

ili djevojka za kućevni posao.
Plata dobra. Makedonska 5.
Zubni — Atelje. 33303-3

Vješta švalja

koja govori njemački,
traži se za popravku
bijeloga rublja. Javiti
se između 2-3 sata po
podne u Pozorišnoj ul.
26. parter. 33259-g-3

Vješte radenice

potrebne Mode-Salon Gertrude
Brašel, Balkanska ulica Br. 2.
I sprat. 33254-3

Radnja

Nikole Spasića i komp. po-
trebne učenicima iz bolje kuće
i ženu ili djevojku za cijeli
kućevni posao. 33270-3

Stanovi.

Traži se stan
sa dvije sobe i ostalim pri-
nadležnostima u blizini tramvajske
stanice, plaća se u napred ili po
dogovoru. Javiti Veliki trg br.
23. 33267-4

Tražim

lijepo namješten stan sa elek-
tričnim osvjetljenjem od jedne
sobe, sobe za mladjeg i kuhinju,
Platiće se mjesečno 120
kruna i više. Ponude admini-
straciji ovog lista pod znakom
„S. 565.“ 33301-4

Stan sa ulice

tri sobe, predsofije i ostale
prnadležnosti. Izdaje se po
umjerenoj cijeni od 1. novembra
u Bregovitoj (Lominoj)
ulici br. 21. Za cijenu i uslo-
ve obratiti se Kosovska ul. 26.
33296-4

KORESPONDENCIJA.

Jovanu Premoviću, Gene-
va. Molim poradiće da se i
meni pošalje kakova pomoć
ili plata moga oca Ljubomira
Panjovića, nadzornika nad ma-
gacinima željezničke stanice
Beograd. Platu nije primio od
1914 god. Nalazim se u oskud-
nom stanju. U napred blago-
dara Milica Panjavić, Pocerka
ul. br. 4, Beograd. A-2746-8

Predsjedniku opštine Wla-
sinske, Wlasina. Molim vas,
izvjestite nas preko ovog lista
za naše familije, jesu li svi
živi i zdravi. Ne dobijamo
pismo 10 meseci. Mnogo bri-
nemo. Mi smo živi i zdravi.
Ostajemo vam u napred blago-
darni. Stojmen Momčilović,
Zoma Mladenović, Milan Ilić
i Jorgačić Dimić svi iz Wla-
sinae. A-2749-8

Jovanu Premoviću, Gene-
va. Molim vas dostavite Sve-
tislavu Isakoviću, inženjerskom
pukovniku ovo: molim vas iz-
vjestite me šta je sa mojim
sestrićem Milošem Jecincem,
pešadijskim kapetanom. On mi
se već četiri mjeseca ne jav-
lja. Ma kakav izvještaj dobili,
molim da mi ga pošaljete.
Unapred vam mnogo blago-
dara Danica P. Stefanović udo-
va. Kragujevac, Viteška 2.
33285-8

Jovanu Premoviću, Gene-
va. Molim dostavite Milanu
Spasiću, bivšem šefu veliko-
planskom siledeće: Dragi Mi-
lan! tvoju jedinu kartu dobili
ovih dana u kojoj me koristiš,
da ti ne pišem; Ja ti pišem
neprestano, ali vidim da ne
dobljaš moja pisma, kao ni ja
tvoja. Slike sam obadrije do-
bila i mi ćemo tebi poslati
naše. Za nas ništa ne brini.
Mi smo svi zdravi. Julka ti
često piše ali vidim da ni njene
karte ne dobljaš a ni ona od
tebe ništa ne dobija još od
jula mjeseca. Nemoj ništa da
brineš. Pozdravljamo te svi
tvoja Leposava Spasić, Ribar-
ska 67. Beograd. 33282-8

Jovanu Premoviću, Gene-
va, da dostavi Draži Pavlo-
viću, profesoru univerziteta.
Moj brat Svetozar Matić, prof.
IV. beogr. gimnazije položio
profesorski ispit aprila 1914.,
decembra stekao pravo na pro-
fesorat, utaz, 1915. stekao
pravo na prvu periodsku po-
višku. On još i sada prima
suplentsku platu. Molim vas
da dobije zadocnjeno unapre-
djenje, ako je moguće i na-
knada. Ispit je polagao kod
g. Alexandra Belića i g. Ra-
dovana Košutića. Ako možete
sa njima doći u vezu izvolite
ih uzeti kao svjedoke. Molim
vas učinite, biću vam obavezna.
S poštovanjem Lepša Matić,
Ratarska 85. Beograd. 33274-8

Jovanu Premoviću, Casse
3545. M. B. Geneva. Učtivo
vas molim da me izvjestite za
moga muža Milorada Z. Pe-
trovića iz Ripnja — vojnika
VII puka II poziva — kuvara
u štabu. On se do danas nije
nikako javio, zbog čega sam
u velikoj brizi. Za ovo ću vam
biti veoma blagodarna. Petrija
Petrović iz Ripnja. 33279-8

Jovanu Premoviću, Gene-
va. Molim da izvjestite Jagoša
Pajevića nadzornika srpskih
državnih željeznica, da mu je
supruga Ruža rođena Radešić,
sa djecom živa i zdrava u Bo-
sanskom Brodu. Neka se Jagoš
javi preko gospođe Bose Ja-
nić, Beograd Makenzijeva uli-
ca 28. 33278-8

Jovanu Premoviću Gene-
va, da dostavi direktorij Izvozne
banke. Molim vas pošaljite mi
moje potraživanje kao činov-
nika banke, koje nisam pri-
mila od oktobra 1915. god., a
koje mi je potrebno. Pošaljite
na adresu gospođice Radmille
Nikolić, Bitoljska 62, koja će
meni dalje dostaviti. S pošto-
vanjem Kosara Drašković, čin-
ovnik Izvozne banke, Beo-
grad. 33276-8

Jovanu Premoviću Gene-
va. Molim za novčanu pomoć.
Moj brat Milan Jovanović, na-
rednik 12 puka šumadijske di-
vizije I poziva, nije kod kuće.
Ja sam u oskudici. Pomoć ni-
sam nikakvu primila. Molim
za brzu novčanu pomoć. Spo-
štovanjem Ilika Jovanović,
Dubljanska ulica 64. Beograd.
33278-g-8

Jovanu Premoviću, Gene-
va. Učtivo molim da me iz-
vjestite, da li je živ moj sin
Mihajlo Stefanović iz Vel. Ora-
šja, vojnik II čete, II bataljona,
8 pešadijskog puka dunavske
divizije III poziva, koji se do
sada nije javio. Unapred blago-
dara, Kosa Stefanović, zem-
ljodjelac iz Vel. Orašja. 33292-8

Acil Diniću, Geneva. Novac
primih drugu pošljiku, hvata.
Molim dostavite Dušanu GJ.
Bogdanoviću, blagajniku okruga
Prizrenskog. Primih novac
preko brata Brane Gjorđevića,
trgovea, 660 kruna. Kod majke
sam bila u Palanci. Novac ni-
sam dobila niti majka. U Pa-
lanku mi je nemoguće seliti
se. Mi smo svi zdravi, za nas
ne brinite, čuvaj sebe i Paju.
Poll ćeš slati platu ovamo i
Paji podaj 200 kruna. Svi po-
zdravljamo Paju i tebe, tvoja
Natalija D. Bogdanovića. Pe-
ta-Lazarevac. 33265-8

Jovanu Premoviću, Gene-
va. Molim javite mome mužu
Lazaru Pančiću, hoteljeru iz
Beograda, sada u Londonu, da
sam zdrava, kao i Danica Ka-
liopića i majka. Stalno smo u
Nišu gde držim Belu kafanu.
Njegov sam oglas pročitala
ovdje u Beogradu, gde se ba-
vim malim poslom. Ništa mi
ne piše za Aleksandra. Neka
se javlja češće sa Aleksand-
rom. Za nas neta ne brine.
Pisma i karte neka upućuje na
beogradsku firmu Kukulids i
Sakeralidis. Vama zahvaljujem
na ljubavnosti, a Lazar sa Alek-
sandrom neka primi mnogo
pozdrava od svih nas i od
njegove Jelsavete L. Pančić
Knez Mihajla 32. 33264-8

Bugarskom Crvenom Kr-
stu. Molim za izvještaj je li
živ moj muž Živorad Gjurić,
koji se je nalazio kao zarob-
ljenik u Staroj Zagori još 16.
jula 1916. god. I tihako se više
ne javlja. Draginja Gjurić, Cra-
bovica, Valjevo. A-2748-8

Jovanu Premoviću, Gene-
va, da dostavi Nikoli Diniću,
glumcu, Solun. Dragi Nikola!
Tvoje pismo pa i novac pri-
mila sam. Ja sam zdrava i na-
lazim se kod tetke. Slikala sam
se i čim slike budu gotove po-
šlaću ti. Pisi Jiki da mi piše i
da mi pošalje sliku, pa i ti
tvoju. Mnogo te pozdravlja i
vole tvoja žena Milica Todo-
rović, glumica, Staročkvena 52.
Beograd. 33262-8

LJETNA POZORNICA

HOTEL TAKOVO
TERAZIJE 29.
DANAS
u Petak 12. oktobra
1917.
PREDSTAVA
fenomenalnoga oktobar-
skoga rasporeda
u 8 1/2 s na večer

GUSTI EDLER
sa potpuno novim repertoarom.
Na opšti zahtjev produžen joj je angažman!
3 DENVERSA 3
akrobatske produkcije na žici u najvećem
savršenstvu.

MYRTIS u svojim igračim pomenom:
RUZA i LEPTIR.

MAŁA HEDVIGA | ARANKA TUBAY
vještakinja u bacanju i hvatanju | njemačko-magjarska subrela.
predmeta.

Hanni Wendinis
sa svojim četvoronožnim pitomcima (dresura).
HERTA MELBA
virtuoskinja na čelu
dolazi pravo sa peštanskog „Fővárosi Orfeuma“.
Predstave se daju u svakom slučaju, bez obzira na vrijeme.

Sa tugom i doim u duši, izvještavamo rođake
i drugove da ćemo našim milim sinovima, braći i t. d.

† Stevanu J. Mičiću
stud, univer. i podpredsjedniku društva srpskih stude-
nata u Grenoblu,

† Mateji J. Mičiću
maturantu u Niči,

davati polu-godišnji pomen u crkvi Vaznesenskoj 13.
oktobra u 10 sati prije podne.
Beograd, 1917. god.

Vječno ožalošćen roditelji: Darinka i Jevrem S. Mi-
čić biv. činovnik; brat: Borivoje: ujak: Miloš Božano-
vić djenar; uja: Stevka: tetke: Mara i Mila i ostala
mnogobrojna familija. 33188

Porodica Radojlović, davaće šestomjesečni
pomen svojim ne prežaljenim pokojnicima:

† Jeleni P. Radojlović i
† Radoju P. Radojloviću
Načelniku pošte i telegrafa
u ponedjeljak 15. ovog mjeseca u 11 sati prije
podne u Sabornoj Crkvi.
Umoljavaju se srodnici, prijatelji i poznanici
da izvole prisustvovati ovom tužnom pomenu.
Beograd, 12. oktobra 1917. god. Jugovića ulica 2. 33302

Large advertisement for Banka Kronfeld, Zagreb. Text includes: 'KOD NAS KUPLJENA SREĆKA RAZREDNE LUTRIJE', 'dobila je 10. ovoga mjeseca', '600.000', 'Kruna.', 'Banka Kronfeld, Zagreb'.

Persa S. Lazarevićka ca kćerima, javlja
prijateljima, poznanicima i drugovima po-
kojnikovim, da će svome milome jedincu
sinu i bratu

Živoradu S. Lazareviću (Čiki)
telničaru,

davati posmrtni pomen u nedjelju 14. ovog
mjeseca u 10 1/2 sati prije podne u valjev-
skoj crkvi.
Oktobra, 1917. Valjevo. 33268

Sa bolom u duši javljamo
srodnicima i prijateljima, na-
šeg premilog supruga, oca,
sina i brata

Manojla Barberi
agenta,

da je preminuo 21. septembra
ov. god. poslije dužeg i teš-
kog bolovanja.
Beograd, Dobračina 39.

Neutješna supruga Ruža sa djecom; majka
Marija; brat Pera; snaha Klara i ostala
rodbina. 33299

Porodica Pešika izvještava rođake,
prijatelje i poznanike, da će svojoj
miloj

† Ljubici (Ljubi)
davati četrdeseto-dnevni pomen, u su-
botu 13. ovog mjeseca u crkvi sv. Ni-
kole na Novom Groblju u 10 1/2 sati
prije podne,
Beograd, 10. oktobra 1917. god. 33280

G. IDELSON
OPTIČARSKA RADNJA
Beograd, Knez Mihajlova 21.
Veliki izbor cvikera, naočara, lornjona i t. d., u duble stali, niha i
kornjači. Savjesna izrada naočari po ličarskom uputstvu. Stvarista
fotografskih aparata i materijala za fotografije. Sopsivena radionica sa
električnom snagom. Stvarista hirurških instrumenata i bandaza.
Izrada ortopedskih aparata i sternih. 32887

S bolom u duši izvještavam prijatelje i
poznanike, da se obistinio crni glas — za-
ista sam izgubila za navek moga dobroga
muža — jedinog brata i ujaka

† Dragomira R. Dragojevića
blagajnika.

Sad sam tek izvještena, da je moj ple-
meniti muž preminuo 6. novembra 1916. god.
u Solunu, u tudjini, daleko od svoje kuće.
Beograd, oktobra 1917. god.
Stan: Knez Mihajlova 8.

Ožalošćeni:
supruga Ruža Dragojević; sestra
Julka A. Živanović; sestričić: Mi-
odrag i Ljubomir i sestričina
Draginja. 33290

Slomljena srca od tuge i bola, jav-
ljam prijateljima i drugovima moga
miloga i neprežaljenoga sina, da sam
izvještena, da je moj jedini sin

† Milorad (Mile) Milivojević
djak narednik — biv. čin. Uprave Monopola,

umro od ratnih napora pri povlačenju
srpske vojske, u Podgorici 17. decem-
bra 1915. god.

Izvještavam da ću u subotu 13. ov.
mjeseca činiti četrdeseto-dnevni i polu-
godišnji pomen, u crkvi sv. Save u
10 sati prije podne.
Beograd, 10. oktobra 1917. god.
Zorina ulica 8.

Neutješna do groba majka:
Darinka Milivojević. 33291